

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

mint felülvizsgálati bíróság

Pfv. IX.20.206/2011/4.szám

A Magyar Köztársaság nevében!

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a dr. Szabó Iván ügyvéd által képviselt **felperesnek**, a dr. Farkas József ügyvéd által képviselt **I. rendű**, és **II. rendű alperesek** ellen felújítási költség megfizetése iránt a Békés Megyei Bíróság 15.G.40.026/2010. szám alatt indult és a Szegedi Ítéltábla Gf.I.30.492/2010/4. számú ítéletével befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Szegedi Ítéltábla Gf.I.30.492/2010/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az I.r. alperesnek 100.000 (Egyszázezer) forintot, a II. r. alperesnek 150.000 (Egyszázötvenezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felülvizsgálati kérelem szempontjából irányadó tényállás szerint a Vízműtelepre vonatkozóan a felperes jogelődje, (a továbbiakban: a felperes), valamint az alperesek 2002. december 13-án vagyonkezelési és üzemeltetési szerződést kötöttek az ivóvíz szolgáltatás, a szennyvízelvezetés és a szennyvíztisztítás biztosítása, a vízközművek kezelése és üzemeltetése céljából. A 2003. január 1-jén hatályba lépő és határozatlan időtartamra szóló megállapodás VII/3. pontja értelmében a szükségessé váló rekonstrukciók, "értéknövelő" felújítások pénzügyi forrásainak biztosítása az önkormányzatok feladata volt.

A felek a szerződést 2004. november 2-án - 2004. január 1. napjára visszaható hatállyal - módosították. Kikötötték, hogy a vízközmű rendszeren belül a regionális rendszeren szükségessé váló rekonstrukciós és értéknövelő felújítások költségét, a karbantartási és egyéb munkák költségét a vízművek saját forrásból biztosítja.

A felperes 2008. július 9-én írásban tájékoztatta az alperesi önkormányzatokat arról, hogy az értéknövelő felújításnak minősülő

aktív szénszűrő töltet cseréje vált szükségessé. Az alperesek közölték, hogy a 2004. november 2-én kelt szerződés módosításra figyelemmel a cserét a felperes a saját költségén köteles elvégezni. A felperes az aktív szénszűrő töltet cseréjét a saját anyagi eszközei terhére elkezdte, 2008. decemberében és 2009. januárjában a munkát befejezte, 2009. februárjában a próbaüzemelését végezte és 2009. május 18-án azt lezárták azzal, hogy az új töltet rendeltetésszerű használatra alkalmas.

A felperes, valamint az alperesek 2008. október 13-án új együttműködési és üzemeltetési szerződést kötöttek, amely szerint a felek a felperes üzemeltetésébe átadott közművagyron rekonstrukciójának mint értéknövelő felújításnak a költségét az önkormányzatokra terheltek azzal, hogy ezen munkák fedezetét elsődlegesen az önkormányzatoknak a felperestől járó bérleti díj képezi. Megállapították, hogy az új üzemeltetési szerződés 2009. január 1-jén lép hatályba, az aláírásával a korábbi üzemeltetési szerződés hatályát veszti és az abból eredő jogok és kötelezettségek az új szerződésben foglalt módosított tartalommal élnek tovább.

A felperes az elvégzett munkáról az I.r. alperessel szemben 7,457.314 Ft-ról, a II.r. alperessel szemben pedig 14,284.126 Ft-ról 2009. augusztus 31-én állított ki számlát, 2009. december 31-ei esedékességgel. Az alperesek a számlát nem egyenlítették ki.

A felperes keresetében az I.r. alperest felújítási költség címén 7,457.314 Ft-ban, a II. r. alperest 14,284.126 Ft-ban, továbbá mindkét összeg 2010. január 1-jétől járó késedelmi kamataiban és a perköltségekben kérte marasztalni.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

A II.r. alperes arra az esetre, ha a bíróság a felperes keresetét alaposnak találja beszámítási kifogást terjesztett elő.

Az elsőfokon eljáró Békés Megyei Bíróság a 15.G.40.026/2010/5. számú ítéletében a keresetet elutasította. Az elsőfokú bíróság a vagyonkezelési és üzemeltetési szerződés Ptk. 207. §-ának (1) és (5) bekezdése szerinti értelmezésével arra a következtetésre jutott, hogy a 2008. október 13-án kötött és 2009. január 1-jén hatályba lépett új szerződésnek a rendelkezéseit a már folyamatban lévő beruházásokra, illetőleg felújításokra nem lehet alkalmazni, így az I. és II.r. alperesek az aktív szénszűrő töltet cseréjének költségeit nem kötelesek a felperesnek megtéríteni.

A Szegedi Ítéltábla a felperes fellebbezése folytán hozott Gf.I.30.492/2010/4. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A 2008. október 13-án kelt üzemeltetési szerződés értelmezése során a másodfokú bíróság is azt állapította meg, hogy a 2008. október 13-án kelt szerződés a feleket megillető jogokat és

az őket terhelő kötelezettségeket 2009. január 1-jétől a jövőre nézve határozta meg. 2008. december 31-éig e jogokat és kötelezettségeket a 2004. november 2-án kelt szerződésmódosítás rendezte, mely szerint a perbehozott értéknövelő felújítás költségeinek viselése a felperest terhelte. Önmagában az a körülmény, hogy a munkálatok 2009-re is áthúzódtak nem változtat azon, hogy e kötelezettség teljesítése a korábbi üzemeltetési szerződés alapján történt, így a költségelszámolásnak is e szerződésen kell alapulnia. Az új szerződés csak a 2009. január 1-jét követő időpontban szükségessé váló felújítások költségeit rója az alperesek terhére, említést sem tesz a már folyamatban lévő munkálatokkal kapcsolatos költségek viseléséről. Mindezek alapján helytállónak ítélte az elsőfokú bíróság döntését, miszerint a felperes a perbeli felújítási költségeket az alperesekre nem háríthatja át.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését - tartalma szerint - az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és az alperesek kereset szerinti marasztalását; másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése mellett a másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását kérte.

A másodfokú bíróság által elkövetett jogszabálysértést a Pp. 3. §-ának (3) bekezdésében, a 206. §-ában, továbbá a Ptk. 207. §-ában foglaltak megsértésében jelölte meg.

Előadta, hogy az elsőfokú bíróság tévesen határozta meg a bizonyításra szoruló tényeket. Az egyik lényeges bizonyítandó tény az volt, hogy a felperes követelése milyen megállapodáson alapul. Álláspontja szerint a 2008. október 13-án az alperesekkel külön-külön kötött üzemeltetési szerződések becsatolásával az e körben fennálló bizonyítási kötelezettségének eleget tett. E szerződések VII/1. pontjának tartalma maga a bizonyíték arra, hogy a felek megállapodtak a korábbi üzemeltetési szerződés hatályának megszüntetésében, egyben abban is, hogy az abból folyó jogok és kötelezettségek az új szerződésben foglaltak szerint élnek tovább. A szavak általánosan elfogadott jelentése szerint az új üzemeltetési szerződésnek folyamatos hatálya van, így azt a felek között a már folyamatban lévő teljesítésekre is alkalmazni kell. A felperes szándéka, hogy a költségeket az alperesek viseljék nyilvánvaló volt, mivel az alperesek a felperes többi közmű-tulajdonos részvényeséhez képest a korábbi szerződés folytán indokolatlan előnyt élveztek. A 2008. október 13-án kötött szerződés a költségviselést az alperesek kötelezettségévé teszi, ezt az alperesek a szerződés aláírásával elfogadták.

Álláspontja szerint a másodfokú bíróság tévesen jelölte meg az elvégzett széniszűrő töltet csere teljesítésének időpontját. A perbeli munka vállalkozási jellegű technológiai szerelési munka volt, amelynek teljesítése a sikeres próbaüzemmel történik (Ptk.

417/A. §). E próbaüzem befejezésére a becsatolt jegyzőkönyv tanúsága szerint 2009. május 18-án került sor. Ehhez kapcsolódott a költségviselési kötelezettség is, ekkor már az új szerződés volt hatályban.

A szerződésnek a nyilatkozati elv alapján történő értelmezése aggályokat nem vet fel, így nem kellett vizsgálni a továbbiakban a felek feltehető akaratát, illetőleg a szerződéskötés körülményeit. Az alperesek az új szerződést nem támadták meg, így annak rendelkezései érvényesek.

Nem értett egyet azzal a megállapítással, hogy amennyiben az új szerződés a régi kikötésekre is vonatkozott azt a feleknek külön ki kellett volna a szerződésben kötniük. Mivel a felek szándéka egyértelműen arra irányult, hogy a szerződés aláírásával a korábbi szerződésből származó minden jog és kötelezettség az új szerződés tartalma szerint éljen tovább, a feleknek azokat a jogokat és kötelezettségeket kellett volna külön kiemelve rögzíteni, amelyekre az új szerződés hatálya nem vonatkozik. Ilyen kikötésre azonban nem került sor.

Sérelmezte, hogy az eljáró bíróságok nem vonták be a bizonyítékok mérlegelési körébe az alperesek által csatolt 2008. július 29-én kelt levél tartalmát, amelyben az alperesek tudomásul vették a felperes azon szándékát, hogy a költségviselési kötelezettség az alperesek terhére megváltozik, csupán azt nem ismerték el, hogy a szénszűrő csere az értéknövelő felújítás kategóriájába tartozik.

Sérelmezte továbbá, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes felróható magatartásával kapcsolatosan tett megállapítását amelyeket a fellebbezésében kifogásolt, a másodfokú ítélet azonban evonatkozásban a fellebbezést nem bírálta el.

Az alperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályban tartását kérték.

-.-.-.-

A Legfelsőbb Bíróság a másodfokú bíróság ítéletét a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül, és azt a felhozott okokból nem találta jogszabálysértőnek.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a perben eljáró bíróságok helyesen állapították meg a jogvita eldöntéséhez szükséges bizonyításra szoruló tények körét, a rendelkezésre álló bizonyítékokat helyesen, okszerűen mérlegelték és helyes jogi következtetésre jutottak.

A Legfelsőbb Bíróság megítélése szerint sem volt elegendő a költségek mikénti viselésének eldöntéséhez a 2008. október 13-i szerződés értelmezése. Tény, hogy a szerződés VII/1.pontja akként rendelkezik miszerint a szerződés aláírásával a korábbi üzemeltetési szerződés hatályát veszti, és az abból eredő jogok és

kötelezettségek az új szerződés szerint élnek tovább. A II/3. pont ezzel szemben az új szerződés időbeli hatályát akként szabályozza, hogy az aláírás napján, de nem korábban mint 2009. január 1-én lép hatályba. A szerződés két ismertetett pontjának egybevetése alapján nem lehetett minden kétséget kizáróan megállapítani, hogy a szerződő felek az új szerződés hatályát a 2009. január 1-ét megelőzően szükségessé vált és már a felperes által megkezdett "értéknövelő" felújításokra is ki kívánták terjesztetni, azaz, hogy e felújítás költségei az alpereseket terhelik. A szerződés tartalma a vitás kikötéseknek kizárólag a nyilatkozási elv alapján történő értelmezésével nem volt megállapítható, így az eljáró bíróságoknak a Ptk. 207. §-ának (1) bekezdése értelmében vizsgálniuk kellett a felek feltehető szerződési akaratát és a szerződéskötés körülményeit is.

A szerződéskötés körülményei közül ki kell emelni a felek korábbi megállapodásait, azok tartalmának módosításait és a módosítás indokait.

A felek által korábban 2002. december 13-án kötött vagyonkezelési és üzemeltetési szerződés VII/3. pontjában az "értéknövelő" felújítások pénzügyi forrásait az önkormányzat vállalta biztosítani. A VIII/1/-2/ és 5/ pont szerint az önkormányzatot bérleti díj illette meg, ugyanakkor a bérleti díjjal azonos összegnek a VII/3. pontban írt munkálatok finanszírozására fordítását vállalta azzal, hogy a következő év január 31-ig elkészített elszámolás egyenlegeként fennmaradt összeget a következő évi munkálatokra kellett felhasználni, illetve a hiányt a következő évi bérleti díjból kellett pótolni. A szerződés megszűnésekor az egyenleget pénzben kellett rendezni. A felek tehát a szerződésben nemcsak a költségek viseléséről, hanem annak forrásairól is rendelkeztek. Az önkormányzathoz folyt be a felperestől járó bérleti díj, ebből kellett fedeznie a felújításokat.

A fenti szerződés 2004. november 2-i módosítása annyiban változtatta meg a korábbi szerződéses rendelkezéseket, hogy a felperes a Kistérségi Regionális Vízmű rendszerre a továbbiakban nem volt köteles bérleti díjat fizetni, (a díjfizetési kötelezettsége ettől kezdve a kizárólag önkormányzati tulajdonban álló közművagyonra maradt fenn), viszont a regionális rendszer tekintetében szükségessé váló - többek között az értéknövelő - felújítások munkálatainak költségét a felperes a saját forrásai terhére volt köteles biztosítani. A szerződés módosításban tehát a felperes annak fejében vállalta a fenti rendszerrel kapcsolatban szükségessé váló értéknövelő felújítás költségeinek viselését, hogy mentesül az annak használata miatt az önkormányzatot egyébként megillető bérleti díj fizetése alól. N I tanú a felperes felügyelőbizottságának tagja a 2010. június 23-án tartott tárgyaláson jegyzőkönyvbe foglalt, a felek által nem vitatott vallomása szerint Sz Város Önkormányzata bérleti díjat nem kapott.

A felperes a 3. sorszámú előkészítő iratában elismerte, hogy a perbehozott vitás költségek a Kistérségi Regionális Rendszerrel kapcsolatban merültek fel.

A 2008. október 13-án kelt szerződés 2009. január 1-től tartalmazta a felperes bérleti díj fizetési kötelezettségét. A szénszűrő töltet cseréje a rendszer korábbi használata következtében vált szükségessé, amely munkálatok fedezete a felperesnél halmozódott fel. Az alperesek szerződési akarata nyilvánvalóan nem irányult olyan szerződés megkötésére amelyben magukra vállalják olyan kiadások megtérítését amelyeknek a fedezete éveken keresztül a felperesnél képződött.

H K a felperes üzemmnökségének volt vezetője tanúvallomásában úgy nyilatkozott, hogy a szénszűrő töltet cseréje 2008. december 20-ig befejeződött. Ezzel szemben a 2009. május 18-án kelt jegyzőkönyv szerint a szénszűrő töltet cseréjére 2008. decemberében, illetve 2009. januárjában került sor, a próba üzem 2009. május 18-án fejeződött be. A másodfokú bíróság helyesen mutatott rá, hogy a munkálatok 2009. évre történő esetleges áthúzódását, a próba üzem befejeződése időpontjának a perbeli jogvita eldöntése szempontjából nincs jelentősége. A munkálatok szükségessége a korábbi szerződés hatálya alatt merült fel, a kivitelezés az új szerződés megkötése előtt 2008. október 13-a előtt kezdődött. Az alperesek a költségek viselése ellen mindvégig tiltakoztak, a felperesnek a szerződés módosítása iránti korábbi kísérletét elhárították. A II. r. alperes által 2008. július 29-én keltezett, A/9. sorszám alatt csatolt a felpereshez írt levelében is tiltakozott a fizetési kötelezettsége ellen, és ennek csupán egyik okaként jelölte meg, hogy a perbehozott szénszűrő töltet csere nem minősül a szerződés szerinti "értéknövelő" felújításnak. Tény, hogy a II.r. alperes ezen védekezése nem fogadható el, ami viszont nem változtat a költségek felperes által történő viselésének kötelezettségén.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelemben foglaltakra tekintettel rögzíti, hogy nem vitathatóan a felperes fellebbezésében sérelmezte az elsőfokú ítéletben szereplő, a felperes felróható magatartásával összefüggő ténymegállapítást. A perbeli jogvita érdemi eldöntéséhez nem volt szükséges a fenti kérdésben történő állásfoglalás annak rögzítése pedig a másodfokú ítéletben megtörtént, miszerint a munkálatok szükségessége még a korábbi szerződés hatályban léte alatt merült fel és a beruházás nem vitatottan már 2008-ban megkezdődött. Így a másodfokú bíróság súlyos eljárási szabálysértést nem követett el.

A Legfelsőbb Bíróság megítélése szerint az eljáró bíróságok a Ptk. 207. §-a (1) bekezdésében foglaltak figyelembe vételével helyesen állapították meg a felek által 2008. október 13-án kötött szerződés tartalmát, nevezetesen, hogy a perbeli szénszűrő csere költségeinek

viselésére a korábban hatályban volt szerződés az irányadó, így az azzal összefüggésben felmerült költségek a felperest terhelik.

A kifejtettekre figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a Szegedi Ítéltábla jogerős ítéletét a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése szerint hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati kérelme sikertelen volt, ezért a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint köteles az alpereseknek a felülvizsgálati eljárással okozott költségét megtéríteni. Az alperesek felülvizsgálati perköltsége a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdése szerint felszámítható, az ÁFA-t is tartalmazó ügyvédi munkadíjat foglalja magában.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2011. március 29.

**Dr. Vezekényi Ursula s.k. a tanács elnöke,
Gyöngyösiné Dr. Gyügyei Klára s.k. előadó bíró,
Dr. Lőrincz Györgyné s.k. bíró**

A kiadmány hitelül:

(PBné)